

Ludzkie supermoce Przewodnik

Drodzy Nauczyciele i Nauczycielki!

Ogromnie się cieszymy, że chcecie wziąć udział w programie **MegaMisja dla przedszkoli** Fundacji Orange. Przygotowaliśmy dla Was zestaw scenariuszy zajęć, które pomogą kształtować w dzieciach wiele kluczowych kompetencji społecznych, a jednocześnie zapewnią Wam wszystkim sporo dobrej zabawy.

Poniżej wyjaśniamy, jak skonstruowane są scenariusze, jakie są ich założenia i na co warto zwrócić uwagę przeprowadzając poszczególne zajęcia.

Wstęp

Współczesne dzieci nie różnią się pod względem potrzeb rozwojowych od swoich rówieśników żyjących sto czy pięćset lat temu, choć funkcjonują w zupełnie innej rzeczywistości. Dysponują zestawem narzędzi dotąd niespotykanych, mają dostęp do informacji, o jakim dawni uczeni mogli tylko marzyć. Jednocześnie ich mózgi ewolucyjnie nadal przystosowane są do życia w niewielkiej plemiennej grupie, a ich ciała - do bycia w nieustannym ruchu. Zadanie wychowania naszych dzieci na szczęśliwych, kompetentnych i dojrzałych dorosłych jest obecnie - o ile to możliwe - jeszcze bardziej skomplikowane niż dawniej. Na szczęście dysponujemy też konkretną wiedzą na temat psychologii rozwojowej i możemy ten proces rozsądnie planować, biorąc pod uwagę rozmaite korzystne i niekorzystne uwarunkowania obecnych czasów. Dzieci w wieku przedszkolnym są szczególnie wdzięcznymi odbiorcami działań pedagogicznych, ponieważ nie wpadły jeszcze w tryby edukacji transmisyjnej (czyli takiej, w której przejście do kolejnego etapu jest uwarunkowane egzaminami, a pula miejsc w dobrych placówkach jest mniejsza niż liczba chętnych). Konieczne jest więc kształtowanie w nich zawczasu odporności na stres i odwoływanie się do naturalnej ludzkiej kompetencji, jaką jest współpraca. Grupa powinna być źródłem siły, a nie niepokoju, ponieważ jeszcze całkiem niedawno to grupa stanowiła szansę na przeżycie i rozwój; była tym czynnikiem, który chronił jednostkę przed wyginieniem.

Rzeczywistość mediów cyfrowych, choć pełna wspaniałych możliwości informacyjnych i technologicznych, nie będzie mogła nigdy zaspokoić potrzeb rozwojowych dziecka, a jak widzimy po ostatnich kilku latach - nadmierne korzystanie z narzędzi cyfrowych przez dzieci i młodzież działa niekorzystnie na ich rozwój fizyczny, społeczny i poczucie własnej wartości. Jasno wskazują na to również liczne badania, w tym szczegółowy raport „Brzdąc w sieci 2.0 – używanie urządzeń mobilnych przez dzieci w wieku 4-6 lat a wybrane funkcje poznawcze», przygotowany pod kierunkiem dr Magdaleny Rowickiej z Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie.

Cykl zajęć dla dzieci w wieku 5-6 lat, który przygotowaliśmy, ma na celu wszechstronne wsparcie naturalnych procesów rozwoju. Zakłada, że zanim dzieci zaczną świadomie korzystać z dobrodziejstw narzędzi cyfrowych, muszą jak najpełniej doświadczyć bliskiego im środowiska świata materialnego i wzmocnić własne kompetencje społeczne, a co najważniejsze: odkryć radość płynącą z relacji międzyludzkich.

*Integralną częścią
każdyh zajęć są
animacje, których
bohaterami są
rodzeństwo Julka
i Kuba oraz.....*

Najważniejsze założenia

Wszystkie materiały powstały w oparciu o katalog kompetencji medialnych, informacyjnych i cyfrowych Fundacji Nowoczesna Polska - każdy ze scenariuszy odwołuje się do jednej lub kilku kompetencji wymienionych w katalogu. Ponadto każde zajęcia mają za zadanie kształtować kompetencje społeczne i emocjonalne. Gdybyśmy mieli jednym słowem określić podstawowy cel całego cyklu, to jest nim „wzmocnienie”. Zależy nam na wzmocnieniu w dzieciach pozytywnego obrazu siebie, poczucia sprawstwa, więzi społecznych, szacunku dla innych ludzi i przyrody, nieoceniania po wyglądzie (czyli ciałoneutralności).

O ile przygotowane dla Was scenariusze „przemycają” sporo wiedzy merytorycznej, to ogólny ich wydźwięk jest lekki, zabawny i bazujący na przeżyciach natury emocjonalnej, ponieważ na to właśnie zasługują świeże i elastyczne umysły kilkulatek. Ich niezłomna, intensywne gotowość do nowych doświadczeń to jedno z piękniejszych zjawisk, którym możemy się jako dorośli przyglądać w naszej pracy pedagogicznej.

Chcemy Was jednak zachęcić nie tylko do przyglądania się, ale do wzięcia udziału w tej przygodzie: pod tym względem nasze zajęcia będą nieco wymagające, ponieważ przewidujemy rolę osoby dorosłej nie tylko jako prowadzącego, ale uczestnika i uczestniczki. Nie tyle obserwujecie zabawę, co się bawicie; pytacie dzieci o ich opinię lub doświadczenie i sami się własnym doświadczeniem dzielicie. Jeśli w scenariuszu napisane jest „połóżcie się na podłozie”, to kładą się wszyscy, osoba dorosła również. Jest to ogromnie ważne dla budowania komunikacji, wzajemnego zaufania, wzmacniania w dzieciach poczucia własnej wartości - czują się dzięki temu traktowane jak pełnoprawni rozmówcy i rozmówczynie.

Poczucie własnej godności i szacunek dla innych budujemy w dzieciach przez traktowanie ich podmiotowo: słuchając ich uważnie, towarzysząc w ich emocjach, biorąc pod uwagę ich opinie i odczucia. Jednocześnie dzieci potrzebują zrozumieć emocje i opinie dorosłych, a więc nie ma sensu chowanie się za nauczycielskim kostiumem i „animowanie zabaw”. Proponowane przez nas zajęcia pozwolą Wam i Waszym wychowankom poznać się wzajemnie lepiej i lepiej zrozumieć, dlatego najserdeczniej zachęcamy Was, żeby naprawdę wziąć do siebie zdania zaczynające się od słów „pobawcie się” czy „porozmawiajcie”: dotyczą one wszystkich. Was również.

*... stworek Psotnik –
sztuczna inteligencja*

Czas trwania i struktura zajęć

Każdy ze scenariuszy będzie rozbity na dwie części, trwające odpowiednio 30 i 15 minut. Główną część zajęć można przeprowadzić na początku dnia przedszkolnego, a drugą pod koniec. W ciągu dnia dzieci dostaną do wykonania zadanie, które wspólnie podsumujecie w ostatniej części. Tym sposobem dzieci spędzą właściwie cały dzień, rozmyślając o zagadnieniach poruszanych w ramach kolejnych zajęć, a jednocześnie ich cierpliwość nie będzie wystawiona na zbyt wielką próbę (czas skupienia uwagi dowolnej w grupie dzieci w wieku 5-6 lat wynosi około 20 minut, chyba, że pozwoli im się na jakąś aktywność fizyczną w trakcie - co przewidzieliśmy w przebiegu zajęć).

Scenariusze zbudowane są jako seria i bardzo ważne jest realizowanie ich w założonej kolejności, ponieważ każde kolejne spotkanie nawiązuje do poprzednich i bazuje na kompetencjach, nad którymi już pracowaliście, a dopiero w dalszej części porusza kolejne zagadnienia. Ostatnie scenariusze są w porównaniu do pierwszych bardziej złożone i jest to świadomy zabieg, ponieważ pod koniec cyklu uczestnicy i uczestniczki będą już przyzwyczajeni do pewnej konwencji, oswojeni z terminologią i nieco wyćwiczeni w niestandardowych grach i zabawach.

Wskazówki praktyczne

Przygotowanie do zajęć zajmuje niewiele czasu, może dziesięć minut, jest jednak niezbędne. Nie chodzi tylko o zgromadzenie potrzebnych materiałów, ale także - może przede wszystkim - o chwilę zastanowienia. W każdym scenariuszu na wstępie znajdziecie akapit „Przed zajęciami”. Pojawia się tam często zdanie rozpoczynające się od słowa: „wymyśl”. Zachęcamy Was do poświęcenia kilku chwil na refleksję nad własnymi opiniami czy doświadczeniami, do przygotowania pytania albo scenki inicjującej zabawę, choćby miało to polegać na zastanowieniu się, jakie zwierzę będziecie udawać w zgadywance.

Integralną częścią każdego z zajęć są króciutkie, trzyminutowe animacje, których bohaterami są rodzeństwo Julka i Kuba oraz stworek Psotnik - sztuczna inteligencja. Dzieci wskutek zabiegów Psotnika cofają się w czasie do momentu, kiedy miały po pięć lat, aby przypomnieć sobie, jak wspaniale zbudowany jest ludzki umysł i jak wielkimi „supermocami” dysponuje. Odkrywanie ludzkich supermocy jest stałym motywem, obecnym w całej serii.

Ważnym aspektem, na który pragniemy zwrócić Waszą szczególną uwagę, jest prawo dzieci do prywatności i własnego wizerunku. W związku z tym bardzo prosimy, abyście dokumentując zajęcia unikali fotografowania twarzy uczestników i uczestniczek - zdjęcia będą przesyłane do Fundacji, a więc do osób dla Waszych wychowanków nieznanymi, dlatego starajcie się chronić prywatność dzieci choćby w ten prosty sposób.

Podsumowanie

Współczesne dzieci wezmą udział w cyfrowej rzeczywistości, i to w zakresie, jakiego w tej chwili nie jesteśmy w stanie przewidzieć, ale dzisiaj mają po prostu pięć czy sześć lat. Jako dorośli jesteśmy zobowiązani, aby zadbać najpierw o ich kompetencje społeczne i dobrostan psychiczny, a tego nie da się nauczyć wirtualnie. Mamy wielką nadzieję, że zajęcia na podstawie naszych scenariuszy będą dla Was dobrą zabawą, ale też rzetelną inspiracją co do kierunków, w których powinna podążać pedagogika, aby nasze dzieci mogły wyrosnąć na dojrzałych, zdrowych emocjonalnie i szczęśliwych dorosłych.

Mega Misja dla przedszkoli

Zajęcia dla dzieci
w wieku 5-6 lat

wspierające
naturalne procesy
rozwoju

10 scenariuszy zajęć
odwołujących się do
kompetencji

Zajęcia podzielone
na dwie części

30 min/15 min

Integralną częścią
zajęć jest dołączona
animacja

Gotowe do użycia/
wydrukowania
materiały dodatkowe